

Verksamhetsberättelse 2024

Valnämnden

Innehåll

Innehåll

Året i korthet utifrån nämndens uppdrag och inriktning	3
Händelser av väsentlig betydelse	3
Förväntad utveckling	3
Ekonomi	4
Resultat 2024	4
Investeringar	4
Uppföljning av mål och inriktning	5
Målredovisning	5
Strategiska utvecklingsuppdrag	6
Uppföljning av nämndens verksamhet	12
Planer och program	12
10-årig lokalförsörjningsplan	12
Internkontroll	12
Verksamhet som utförs av privat utförare	12
Volymtal, personalstatistik och nämndindikatorer	13
Volymutveckling	13
Personal	13
Nämndindikatorer	13

Övriga bilagor

- Bilaga 1 Internkontrollrapport
- Bilaga 2 Uppföljning av förvaltningens verksamhetsplan

Nämndens uppdrag

Valnämnden har enligt Linköpings kommuns reglemente i uppdrag att svara för:

- genomförande av val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen, folkomröstningslagen, lagen om kommunala folkomröstningar
- övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter.

I detta uppdrag ingår bland annat att valnämnden vid val ska utse och utbilda röstmottagare, se till att det finns vallokaler och ansvara för förtidsröstningen i kommunen. Nämnden ansvarar också för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen och under onsdagen, veckan efter valdagen. Valen ska genomföras på ett rättssäkert sätt.

Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av valnämndens samlade verksamhet för 2024 utifrån bl.a. reglemente, internbudget och förvaltningens verksamhetsplan. Utifrån uppföljningen och revisionsberättelserna för nämnder och styrelser prövar kommunfullmäktige frågan om ansvarsfrihet i styrelser och nämnder. Genom en uppföljning utifrån mål och resultat kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar och i linje med målen för god ekonomisk hushållning.

Året i korthet utifrån nämndens uppdrag och inriktning

Måluppfyllelse

Valet till Europaparlamentet 2024 genomfördes den 9 juni 2024. Valnämndens kanslis samlade bedömning är att valet till Europaparlamentet genomfördes både rättssäkert och effektivt. Till största del genomfördes valet planenligt utan större avvikelser eller incidenter.

Utvecklingsarbete

Utgångspunkten för valnämndens arbete är att alla röstberättigade ska ges goda chanser att använda sig av sin demokratiska rättighet att rösta i allmänna val. Även om ansvarig enhet för genomförande av val är kommunkansliet, är valgenomförandet en angelägenhet för hela Linköpings kommun. Att fler enheter arbetar med val utifrån sin kompetens och förmåga skapar en effektiv personalanvändning samt gör valorganisationen mer skalbar vilket ger goda förutsättningar för att arrangera val på ett effektivt, rättssäkert och korrekt sätt. Arbetet för att skapa förutsättningar för att valet ska bli en kommunal angelägenhet har pågått under flera val och kliv framåt har gjorts i EU-valet 2024. Arbetet med detta behöver fortsätta även under 2025 och inför nästa val, de allmänna valen 2026.

Ekonomi, belopp tkr

Ekonomi	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Avvikelse prognos helår, delårsrapport augusti 2024
Verksamhetens nettokostnader	4 933,4	5 378,0	444,6	1 130,9	-500
Investeringar, netto	228,7	300,0	71,3	0	71,3

Händelser av väsentlig betydelse

Val till EU-parlamentet anordnades den 9 juni 2024.

Förväntad utveckling

Valnämnden ser att såväl personella som ekonomiska resurser behöver fortsätta att prioriteras, vilket har påtalats under lång tid. Vid valet 2022 blev det tydligt att utvecklingen i omvärlden kräver ett ökat fokus på säkerhetsarbete och att förändringar i vallagen gällande till exempel avskärmningar får konsekvenser som gör verksamheten mer resurskrävande. Valmyndigheten flaggar i sin erfarenhetsrapport över Europaparlamentsvalet 2024 för fortsatt behov av ökning av resurser för att stärka skyddet av allmänna val. De senaste valens jämna resultat kombinerat med förändringarna i det politiska landskapet ställer också ökade krav på kommunerna att ha beredskap för eventuella extra val, vilket även det påverkar de ekonomiska förutsättningarna.

Digitala röstkort kommer troligen att ersätta pappersröstkort redan inför valen 2026. Det får konsekvenser på bland annat röstmottagningen och distributionen av förtidsröster. Valmyndigheten arbetar även för att erbjuda digitala röstlängder.

En parlamentariskt sammansatt kommitté har tillsatts för att utvärdera och överväga förändringar av valsedelssystemet, inklusive analysera för- och nackdelar med att övergå till ett system med gemensamma eller neutrala valsedlar. Uppdraget ska redovisas senast den 15 september 2025. Huruvida förändringar i valsedelssystemet kommer ske och i så fall hur stora förändringar som kommer

föreslås är oklart. Så även huruvida eventuella förändringar blir aktuellt redan till valet 2026 eller först till senare val.

Ekonomi

Resultat 2024

Resultat 2024, belopp i tkr

Verksamhet	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Bidrag	-4 926,3	-4 925,0	1,3	
Arvoden, förlorad arbetsförtjänst	6 096,5	6 018,0	-78,5	147,3
Lokalkostnader vallokaler, förråd m m	458,1	550,0	91,9	237,5
Administrativa tjänster	1 529,5	1 500,0	-29,5	664,0
System, data och telekostnader	205,0	250,0	45,0	64,3
Konsulter, tolkar, kommunikation	387,4	800,0	412,6	1,2
Övrigt	1 183,1	1 185,0	1,9	16,4
Summa nettokostnader, tkr	4 933,4	5 378,0	444,6	1 130,6
<i>varav kostnader</i>	<i>4 933,4</i>	<i>5 378,0</i>	<i>444,6</i>	<i>1 130,6</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Analys och kommentar

I delårsrapport per den 31 augusti prognostiserades en negativ avvikelse om 500 tkr. I det preliminära bokslutet för 2024 redovisar valnämnden dock en positiv avvikelse om 445 tkr. Detta kan bland annat härledas till att lägre personal- och konsultkostnader för valnämnden än budgeterat. Valnämndens resultat för 2024 bedöms inte påverka internbudget och verksamhet 2025.

Uppföljning av mål och inriktning

Målredovisning

I detta avsnitt redovisas nämndens målavstämning. Måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån resultat och effekter samt förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter.

Målområde Medborgare

Nämndmål: Säkerställa att kommunen tillhandahåller tillgänglig och relevant information om hur Europaparlamentsvalet 2024 går till samt var, när och hur röstning sker

Nämndmålet bedöms som uppnått i och med att de båda nämndindikatorerna nedan anses uppfyllda.

Vid valet till Europaparlamentet den 9 juni fanns information på en särskild sida på kommunens webbplats på linkoping.se som uppdaterades kontinuerligt och även användes av Kontakt Linköping för att vägleda de väljare som kontaktade dem. Information om valet fanns även på Facebook, Instagram och på reklampelare runt om i Linköping.

Ändamålsenlig utbildning hölls under maj månad för Kontakt Linköping så att de kunde svara på väljarnas frågor via telefon, chatt och fysiska besök.

Målområde Verksamhet

Nämndmål: Genomföra korrekta, rättssäkra och tillgängliga val

Nämndmålet bedöms som uppnått. Samtliga nämndindikatorer bedöms uppfyllda i och med att vallokalerna var tillgänglighetsanpassade i den utsträckning som kan anses ligga inom valnämndens ansvarsområde. Förtidsröstningslokalerna var geografiskt spridda och ramper, lampor, kontrastmarkerande tejp och liknande tillhandahölls där behov fanns. Vidare genomförde den största delen av alla röstmottagare den fysiska utbildningen och insatserna med att senarelägga utbildningstillfällena bidrog till att öka andelen.

Målområde Verksamhet

Nämndmål: Säkerställa en effektiv och ändamålsenlig valorganisation

Nämndmålet bedöms som uppnått. Den förvaltningsövergripande grupperingen arbetsforum träffades vid de sju tillfällena som hade bokats upp för året.

Målområde Verksamhet

Nämndmål: Skapa förutsättningar för att valet ska bli en kommunal angelägenhet i form av ökad samverkan mellan nämnders verksamheter

Nämndmålet bedöms delvis uppnått vid helår 2024. Valet till Europaparlamentet 2024 var en framgång när det gäller att öka samarbetet mellan förvaltningar, enheter och funktioner. Verksamhetsstöd och service utsåg en kontaktperson som samordnade deras insatser i valet, vilket underlättade och kvalitetsförbättrande utfallet markant. Bemanningsgruppen på Utbildningsförvaltningen bidrog stort i arbetet med att bemanna personalen under förtidsröstningen samt i att effektivisera personaladministrationen. Fortfarande finns dock ett stort behov av att förbättra det kommuninterna samarbetet inte minst när det gäller att få fram vallokaler som är ändamålsenliga för ett val och när det gäller tillträde och logistik kring de befintliga lokalerna. Valet betraktas fortfarande inte som en kommunal angelägenhet, vilket det i allra högsta grad är!

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunfullmäktige gav i Budget 2024 med plan för 2025–2029 strategiska utvecklingsuppdrag till nämnderna. Åtgärder i enlighet med uppdragen har inarbetats i nämndens internbudget för 2024 med plan för 2025-2029. I tabellen nedan redovisas aktuell status för strategiska utvecklingsuppdrag riktade till nämnden.

Kommungemensamma	Status
1. Samtliga nämnder ska öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering.	Genomförd – mer digitaliserad personaladministration

Uppföljning av nämndens verksamhet

Valet till Europaparlamentet 2024 genomfördes den 9 juni 2024. Förtidsröstningen startade 18 dagar dessförinnan, den 22 maj. Det var 128 473 röstberättigade till EU-valet i Linköpings kommun och 56,7 procent av dessa röstade i valet. Valdeltagande i riket var 53,4 procent.

Valnämndens kansli har, på uppdrag av valnämnden, bedrivit förberedande verksamhet inför valet. Att genomföra val är ett stort och resurskrävande projekt och en angelägenhet för hela kommunen. På valdagen arbetade över 700 röstmottagare i någon av kommunens 102 vallokaler. Över hundra röstmottagare arbetade i någon av kommunens 17 lokaler för förtidsröstning. En ny satsning som valnämnden gjorde i årets val var att anordna en valbod för förtidsröstning utanför I-huset/IKEA. Det blev den tredje populäraste förtidsröstningslokalen i valet, efter Huvudbiblioteket och Ekholmen centrum. I årets EU-val togs det sammanlagt emot 32 685 förtidsröster.

Valnämndens kansli har samarbetat med flera förvaltningar och enheter i kommunen, samt med ett flertal andra aktörer, för att kunna genomföra valet. Valnämndens kanslis samlade bedömning är att valet till Europaparlamentet genomfördes både rättssäkert och effektivt. Till största del genomfördes valet planenligt utan större avvikelser eller incidenter. Detta tack vare ett omfattande förarbete samt att många lärdomar dragits efter tidigare val. I Linköpings kommun finns nu också en permanent valsamordnare vilket skapar en kontinuitet och en framåtdrift i valarbetet även i mellanvalsperioder.

Kommunens budget för valet var 5 378 tkr. Inklusivt statsbidraget på 4 925 tkr var valnämndens totala budget 10 803 tkr. Valnämnden går med ett positivt resultat 2024. En generell slutsats är att det alltmer omfattande arbete som varje val genererar är kostnadsdrivande. Kansliet ser ökade kostnader inom flera verksamhetsområden.

En avvägning behöver göras mellan ambitionsnivå och ekonomiska satsningar inför de allmänna valen 2026.

Planer och program

Valnämnden har inga planer och program att följa upp.

10-årig lokalförsörjningsplan

Valnämnden har ingen lokalförsörjningsplan.

Internkontroll

Valnämndens kansli/Kommunkansliet arbetar löpande med internkontroll och har gällande det första internkontrollmomentet samarbetat med juridikheten. Kontrollmomentet som innebär att bevaka och följa upp eventuella lagändringar i vallagen har gjorts kontinuerligt under året. Inga större lagändringar gjordes inför 2024 års val däremot så fortsatte arbetet med att omhänderta de konsekvenser som lagändringen inför EU-valet 2019 medförde, vilken innebar att valesdelarna ska skärmars av och tas i enskildhet. Det orsakade i sin tur omfattande köer framförallt vid valet 2022. Inför årets EU-val vidhölls 2022 års bemanning samt utökades antal lokaler som fick två stationer med valesdelställ.

Kontrollmomentet som innebär att Kommunkansliet ska upprätthålla beredskap för att genomföra extraval genom att säkerställa tillgången till vallokaler och valmaterial samt möjligheten att snabbt skapa en effektiv valorganisation har dels utförts genom det arbete som lades ned inför årets EU-val med att hitta och boka lämpliga vallokaler. Dels har en inventering av valmaterialet i valförrådet gjorts för att snabbt kunna beställa det material som behövs vid ett eventuellt extraval. Vissa inköp har även gjorts av sådant material som går att lagerhålla. När det gäller effektiv organisation har fler delar av de kommunala verksamheterna involverats i valarbete från till exempel Utbildningsförvaltningen och Verksamhetsstöd och service.

Kontrollmomentet som innebär att utvärdera det arbetet som inför Europaparlamentsvalet 2024 kommer göras för att säkerställa tillträde till samtliga vallokaler har genomförts genom att en sammanställning har tagits fram över de lokaler som Securitas fick åka ut till för att det var någon form av nyckel, lås och/eller larmproblematik. Antalet lokaler som hade dessa typer av bekymmer var nio stycken och

samtliga är kommunens egna. I kommande val behöver Utbildningsförvaltningen, som ansvarar för lokalerna, involveras ytterligare.

Volymtal, personalstatistik och nämndindikatorer

Nämndindikatorer

Målområde: Medborgare

Kommunövergripande mål:

Mål uppnått	Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	2024	Önskad riktning
Ja	Säkerställa att kommunen tillhandahåller tillgänglig och relevant information om hur Europaparlamentsvalet 2024 går till samt var, när och hur röstning sker	Lättillgänglig information om Europaparlamentsvalet finns på kommunens webbsida och sociala medier samt ev. på andra plattformar	I.U	I.U	Genomförd	Upprätthålls
Ja		Ändamålsenlig utbildning hålls för att Kontakt Linköping ska kunna svara på väljares frågor via telefon, chatt och fysiska besök	Genomförd	I.U	Genomförd	Upprätthålls
Delvis						
Nej	Text					

Målområde: Verksamhet

Kommunövergripande mål:

Mål uppnått	Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	2024	Önskad riktning
Ja	Genomföra korrekta, rättssäkra och tillgängliga val	Samtliga vallokaler är tillgänglighetsanpassade enligt framtagna kriterier	I.U	I.U (ej valår)	98%	100%
Ja		Samtliga förtidsröstningslokalerna ska vara geografiskt spridda och kompensatoriska åtgärder ska vidtas vid behov.	I.U	I.U (ej valår)	100%	100%
Ja		Samtliga röstmottagare har genomfört en fysisk utbildning för röstmottagare	98%	I.U (ej valår)	99%	100%
Ja	Säkerställa en effektiv och ändamålsenlig valorganisation	Antal möten med kommunövergripande arbetsforum	7	I.U	7	7
Ja	Skapa förutsättningar för att valet ska bli en kommunal angelägenhet i form av ökad samverkan mellan nämnders verksamheter	Fler förvaltningar, enheter och funktioner involveras i valarbetet	I.U	I.U (ej valår)	Fler har involverats	Öka